

МОЛОДИЙ МЕДИК

№7, вересень 2016 р.

Посвята-2016: визнання найкращих та напутні слова молодим

Поріг університету цьогоріч переступили більше як півтори тисячі студентів

Традиційна посвята у першокурсники, яка цього року припала на 31 серпня, запам'яталась відзначенням здобутків найкращих студентів ВНМУ. Найуспішніші молоді науковці, відмінники навчання, спортсмени, поети, художники, волонтери, громадські діячі, які ще зі студентських лав зміцнюють Україну, отримали подяки від керівництва університету. Саме ці молоді люди слугуватимуть прикладом для тих, хто щойно переступив по-

щоб ви змогли досягнути всі тайнства тіла і душі людини, - сказав, звертаючись у своїй промові до першокурсників, ректор ВНМУ, академік НАМН України, професор Василь Максимович Мороз. - Але у нас є всі умови не лише для доброго навчання, а й для якісної підготовки кадрів, які користуються повагою не лише в усіх куточках нашої держави, а й в усіх країнах Європи та світу.

Василь Максимович відмітив великий потенціал

була постійною і щоб менше людей страждало. Я думаю, що великою насолодою для лікаря є спасіння кожного пацієнта. Адже народ України заслуговує на гідне життя, а гідне життя не може бути без прекрасного здоров'я як самих лікарів, так всього населення держави.

Василь Максимович та інші гості свята не раз наголошували, що навчання вимагатиме від студентів величезних душевних, фізичних та психологічних зусиль. Але затрати ці варті того, адже кожен з хворих чекає, сподівається і молиться на лікаря з глибокими знаннями, широкою душею та добрим серцем.

Серед гостей свята, зокрема, були очільник Департаменту охорони здоров'я міста Вінниці Олександр Володими-

рович Шиш, очільниця Департаменту охорони здоров'я області Людмила Василівна Грабович, представник департаменту освіти області Андрій Юрійович Клапоушак.

Привітав першокурсників і голова Вінницької обласної ради Анатолій Олійник: - Сьогодні кожному з нас належить вирішальна роль у тому, щоб здійснилось багатовікове прагнення нашого народу жити на Богом даній землі, у своїй незалежній державі, яке вимальовується у справжню незалежність, що її виборюють кращі сини нашого народу. Сотні медиків з Вінницького національного медичного університету, хто добровольцем, хто за контрактом, хто як волон-

тер, проходять, пройшли і будуть проходити все, що стосується військових дій на Сході України. Без перебільшення і студенти ВНМУ матимуть можливість долучитися часточку у цей процес.

ріг Вінницького національного медичного університету імені Миколи Івановича Пирогова. А це - близько трьохсот іноземних та 1250 українських студентів, які пройшли горнила найжорсткішого серед медичних вишів України конкурсного відбору до ВНМУ і тепер навчатимуться у найкращому медичному вищому навчальному закладі країни.

- Ви бачили наші прекрасні аудиторії, ви бачили наші корпуси, прекрасні клінічні бази. У нас є все, для того,

молодого покоління:

- Сучасна молодь надзвичайно талановита, вона володіє іноземними мовами, IT-технологіями, - сказав ректор ВНМУ. - Медицина також зробила великий ривок у своєму розвитку. Але, думаю, немає жодної науки, яка була б настільки ще таємничою, як медицина, бо таємничою залишається сама людина. І чим більше знаєш, тим більше дивуєшся гармонії взаємодії всіх структур організму. Задача лікаря - щоб ця гармонія

Нові бази відпочинку, будинок мистецтв і культури, гуртожиток, стадіон та нове обладнання отримає ВНМУ у наступні роки

3 привітань та нагород розпочались перші у цьому році збори трудового колективу ВНМУ, що проходили 29 серпня. Так, медаль за заслуги перед Україною з нагоди 25-ої річниці її незалежності з рук ректора ВНМУ, академіка НАМН України, професора Василя Максимовича Мороза, отримав завідувач кафедри пропедевтичної терапії, доктор медичних наук, Заслужений лікар України, професор Юрій Михайлович Мостовий.

Викладачів, які пішли від нас завжди, присутні поміняли хвилиною мовчання.

До майбутньої ж наукової еліти вишу швидкоплинний час висуває високі вимоги: 67 викладачів ВНМУ чекають черги на присвоєння звання професора і доцента.

- У зв'язку зі змінами та доповненнями до освітнього законодавства України, їм потрібно здати англійську мову за рівнем B2, через що ми створили 10 груп підготовки таких викладачів і сподіваємось, що вже до нового року значна частина справ буде подана у атестаційну колегію МОН, щоб такі звання були цим викладачам присуджені, - сказав, звітуючи про роботу, Василь Максимович Мороз. - До 5 осіб, які претендують на звання професора, вирішили не здавати B2, а написати та опублікувати у міжнародних журналах 10 наукових статей англійською мовою і успішно це роблять.

Наразі із понад 1000 викладачів вишу докторами наук є 121, професорів в університеті 88, кандидатів наук 612 та 344 доценти. Шестеро науковців захистили у минулому році докторські, 38 – кандидатські дисертації.

- У наступному році ми плануємо вийти на який самий рівень захищених докторських і збільшити кількість кандидатських дисертацій, - сказав Василь Максимович.

Полегшити життя науковців покликані нововведення в освітньому законодавстві країни. Нарівні з очною та контрактною формами навчання в аспірантурі вводиться і її державна вечірня форма, що є зручною для викладачів, які працюють на кафедрах. Тепер аспірантів потрібно вчитись 4 роки із дуже великим навантаженням, особливо – у перший рік, коли передбачається вивчення до десятка предметів з різних форм підготовки.

Наукові дослідження вчені ВНМУ мають змогу проводити у співробітництві із європейськими колегами: з цього року до співпраці з ВНМУ долучаються ще 5 європейських університетів.

- Для тих, хто знає мову, є можливість поїхати на стажування, - сказав Василь Максимович. - Більше 10 наших співро-

бітників наразі працюють за кордоном, підвищуючи кваліфікацію, а 104 викладачі, 9 аспірантів та 440 студентів пройшли стажування в інших країнах, 11 викладачів проводили за кордоном викладацьку та наукову роботу.

Змінилось в Україні і законодавство щодо умов навчання студентів: з цього року усі, хто вступають до медичного вишу, - за Законом України «Про вищу освіту» повинні отримувати диплом магістра, навчаючись у магістратурі.

Навчати ж в університеті є кого: середній конкурс серед вступників цього року перевершив усі попередні і склав 22,6 абітурієнта на державне місце. Проте, на спеціальності «стоматологія» на одне таке місце претендував 471 абітурієнт, а на спеціальності «медична та психологічна реабілітація» - майже 170.

- За кількістю заяв конкурс до нашого університету був найвищим серед усіх медичних вишів України, включаючи університет імені Богомольця, де кількість державних місць вдвічі більша, - сказав Василь Максимович. - Це є свідченням авторитету і рейтингу нашого університету, і я вас усіх з цим вітаю.

Всього студентами ВНМУ стали 1287 вступників з України та з закордону, але набір продовжується: до тих 2020 іноземних студентів, що вже навчаються в університеті, цього року планують набрати ще більше 300.

В умовах навчання студентів, що нині перевищує 10 тисяч, питання матеріально-технічної бази виходить на перший план.

- Потрібно, насамперед, збільшити кількість класів для практичної підготовки студентів, - сказав Василь Максимович. - Один практичний клас у нас працює, є декілька класів, які функціонують на кафедрах, і ми плануємо вже цього року витратити до 12 млн грн. для того, щоб закупити сучасні класи, де всі студенти нашого ВНЗ мали б можливість працювати й покращувати свої практичні навички. Цього року ми виграли тендер і закупаємо ще 150 комп'ютерів з повною базою і 35 мультимедійних установок, які повністю забезпечать навчальний процес і нову бібліотеку.

Для бібліотеки закуплені - частково за спонсорські гроші - і 1000 нових стільців. Планується, що у новобудову храм книги переїде за півроку, а два найвищі поверхи нового корпусу будуть залучені у навчальний процес.

Серед наступних викликів для університету - амбітний план облаштування у новобудові актових зали, яка могла б вмістити до 1200 людей. Адже разом із студентами-заочниками та

викладачами університетський колектив нараховує до 15000 осіб. Нинішня зала, облаштована, коли в університеті було вдсятеро менше студентів, аніж зараз, тепер стала замалою.

Розширить ВНМУ і мережу наукових лабораторій: до 10 сертифікованих, які працюють в університеті зараз, додасться й гістохімічна.

- У нас працюють лабораторія доклінічних випробувань ліків, лабораторія морфології, лабораторія ПЦР, які, разом із гістохімічною, дадуть змогу залучити усіх вчених, незалежно від того, на якій кафедрі вони працюють, для написання кандидатських та докторських дисертацій, - сказав Василь Максимович.

Побільшало і клінічних кафедр, яких тепер в університеті 50. Вони розміщені в усіх лікувальних закладах міста, включаючи залізничний лікарню, яка передана до юрисдикції ВНМУ. Не згасає й надія, що ВНМУ передадуть хірургічний корпус лікарні імені Пирогова або хоча б його частину. Потужною університетською базою має всі шанси стати й санаторій у Сокольці, де можна буде організувати цілорічне лікування та реабілітацію хворих, а також - студентів та співробітників університету. Приватизують і базу відпочинку у Приморському, щоб з часом побудувати там нове приміщення.

Покращуються й умови життя студентів. Перший гуртожиток вже фактично перебудували, роблять внутрішні роботи. До кінця року буде повністю закінчена реконструкція п'ятого гуртожитку, і роботи перекинуться на шостий, а згодом – на четвертий гуртожитки. Буде продовжено й ремонт другого навчального корпусу по вулиці Стуса, на який чекає внутрішня реконструкція.

Для реалізації амбітних планів університет, на думку його ректора, може акумулювати достатні грошові ресурси.

- У минулому році ми витратили 340 млн грн., це велика сума, але кошти загального фонду бюджету склали тільки 22,6%, тобто, 77 млн. гривень, - сказав Василь Максимович. - Ці кошти йдуть виключно на стипендію, утримання сиріт, невелика частка - на господарську роботу. А наші кошти - це 263 млн грн., або 77,4%, але держава нам поки що не зможе допомогти більше. Моє кредо є таким, що ми повинні акумулювати гроші, яких би нам вистачало на 2-2,5 років життя. І ми маємо таку можливість. Я сподіваюся на те, що уряд буде тримати в руках ситуацію, і наші ресурси збережуться.

Питання боротьби із інфекціями актуальне завжди

Нові підходи щодо лікування інфекційних та вірусних хвороб, зокрема, складних форм грипу, були в центрі уваги науково-практичної конференції «Актуальні питання стратегії, тактики застосування та дослідження антибіотиків, антисептиків, дезінфектантів», що проходила 15-16 вересня на базі ВНМУ.

Адже 21 століття в житті людства – час засилля інфекцій та нових вірусів, це стимулює вчених до винайдення нових якісних антибіотиків та антисептиків, які б ефективно долали недуги у хворих. До участі в науково-практичній конференції були запрошені відомі практичні лікарі та науковці держави. Важливе зібрання не випадко-

во відбулось саме зараз, адже ВНМУ був створений майже 100 років тому за ініціативи академіка Данила Заболотного, 150-річчя від дня народження якого громадськість відзначає саме у вересні 2016 року.

Важливість науково-медичного зібрання підтвердив склад його учасників з більш ніж 10 міст України - відомих вчених, модераторів розвитку наукових розробок в медицині.

Учасники форуму розглядали нові підходи до лікування інфекційних та вірусних хвороб, обговорювали впровадження сучасних антибактеріальних препаратів для пацієнтів зі складними формами грипу, гнійно-запальних процесів, запалень мікрофлори кишківника, захворювань шкі-

ри, сечостатевої системи, порожнини рота.

Фармакологічна галузь щороку продукує антибіотикопрепарати, які дають можливість впливати на мікроорганізми. Проте, поява нових вірусів, нечутливих до ліків, - стимул для науковців у винайденні ще більш якісних засобів боротьби з ними.

За матеріалами ТРК «Вінтера»

Українську молодь в ООН представлятиме студентка ВНМУ

Колишня президентка Студреспубліки – у числі найкращих серед 400 претендентів на цю посаду

Новим молодіжним делегатом України в ООН стала студентка 4 курсу Вінницького національного медичного університету Олександра Телегузова, яку у серпні минулого року було обрано президентом Студреспубліки. Із першого вересня, передавши повноваження наступнику, дівчина приступила до роботи на новій посаді.

Право представляти в ООН молодь України Олександра виборола, пройшовши конкурс у два тури. Першим було заповнити заявку, розміщену на сайті Міністерства молоді і спорту.

- Про таку можливість я дізналась випадково і вирішила спробувати, ні на що особливо не сподіваючись. Але моя заявка сподобалася, і мене запросили на співбесіду, - розповідає Олександра.

Проводили співбесіду представники Благодійного фонду Богдана Гаврилишина, а також Міністерства молоді та спорту та Міністерства закордонних справ. Довелося поспілкуватися Олександрі і зі своєю попередницею – студенткою Київського національного університету ім. Шевченка. За результатами обох турів вінничанку було визнано найкращою із близько 400 кандидатів.

«У своєму мотиваційному листі я написала, що для мене найголовнішим та найпріоритетнішим є охорона

здоров'я. І ця ідея перемогла», - розповідає Олександра.

Попереду на неї очікують дві поїздки - до Женеви у грудні та до Нью-Йорка, в офіс ООН, навесні. Там Олександра познайомиться зі своїми колегами з інших країн світу.

- Сподіваюсь, ми спільно складемо концепцію плану дій для молоді усього світу, аби базові правила, які проповідують в ООН, були втілені у кожній країні-члені організації, - каже вінничанка.

За її словами, у першу чергу молодіжний представник будь-якої дер-

жави в ООН повинен знати проблеми молоді своєї країни та виносити їх на загальне обговорення, аби представники інших країн могли поділитися власним досвідом. Якщо проблема не вирішується – звертаються по допомогу до старших колег.

Але перш ніж озвучити проблеми української молоді на найвищому міжнародному рівні, їх потрібно вивчити. З цією метою сьогодні Олександра Телегузова запровадила офіційне опитування, яке проводитиметься у ВНЗ усієї України. Про ті проблеми, які назве найбільший відсоток респондентів, дізнаються в ООН.

В опитуванні візьмуть участь студенти не лише вищих III-IV рівнів акредитації, а й вищих професійних училищ та коледжів. А оскільки молоддю вважаються люди віком від 14 до 35 років, будуть створені й анкети для представників молодіжних організацій та громадських активістів, які підпадають під цю категорію.

- Офіційно я працюю сама, але, звісно, таку роботу неможливо провести самотійно. Тому команда, яка зі мною працювала у Студпарламенті України і в Студпарламенті Вінниччини, допомагає мені і зараз, на волонтерських засадах, за що я їм надзвичайно вдячна, - каже Олександра Телегузова.

Катерина Баркалова

Леоніду Смольському – 80!

Йому довелося і місяцями жити в лікарні, і пішки водити півтори сотні студентів з Вінниці до Калинівки

Двадцять першого вересня відсвяткував свій ювілей один із найстарших співробітників Вінницького національного медичного університету – заступник декана лікувального факультету №1, Леонід Павлович Смольський.

- У нашому роду абсолютно всі були трудоголіками. У батька в родині було п'ятеро хлопців. Ви розумієте, що таке п'ятеро хлопців у селі? Це ж усі робітники. І ось усі п'ятеро отримали освіту. І все завдяки бабусі, яка була зовсім неграмотна. Батько учився у духовній семінарії. Але після революції пішов працювати вчителем, - розповідає ювіляр.

Один із батькових братів, Савелій Григорович, був хірургом-ортопедом у Сумській області і навіть дослужився до посади фахівця обласного рівня. Саме він став взірцем для мами Леоніда Павловича. Сама вона мала лише три класи освіти, але мріяла, аби її син теж став лікарем.

- У неї була така політика: не будеш вчитися – будеш волам хвості крутити, - згадує Леонід Павлович.

Сам він, приблизно до 9 класу, мріяв стати водієм. Каже, це була ідея-фікс. Але потім стався перелам у свідомості, і після закінчення школи Леонід Павлович почав готуватися до вступу до медичного інституту.

- У школі я був хорошистом. Математику терпіти не міг, а гуманітарні дисципліни мені дуже подобалися: географія, література... навіть астрономія, - згадує Леонід Павлович.

Тож після закінчення школи він засів за підручники.

- Жили ми у Хмельницькій області, у містечку Стара Синява, це райцентр. У нашому обійсті був сарай, а у сараї – сіно на горіщі. І на тому горіщі я цілий місяць зубарив усі предмети, які потрібно було здавати.

У 1954 році Леонід Павлович вступив до Вінницького медичного інституту. Дістатися місця навчання на той час було проблематично. Основним транспортом були попутні вантажівки. Тож якщо брали в кабінку – можна було вважати, що

пошастило. Бо доводилося і в кузові їхати, у тому числі - й взимку.

- На першому курсі я платив за навчання (на той час в СРСР вища освіта була платна – ред.). Тоді це коштувало 300 карбованців за рік, а стипендія була 220, підвищена – на 30 карбованців більша. А потім платне навчання скасували, - розповідає Леонід Павлович.

Навчання йому дуже подобалося. Велося воно російською мовою, і всі підручники були російськомовні.

- Особливо цікаво було вчитися, коли на III курсі ми перейшли на вивчення клінічних дисциплін. Лектори були непересічні люди: професор Борис Шкляр читав факультетську терапію, професор Милімовка - проптерапію. З хірургів пам'ятаю професора Грабченка. Із клініцистів – невропатолога, професора Альперовича, шкірно-венеричні хвороби викладав професор Левін, - згадує Леонід Павлович.

А деканом на той час був завкафедрою судової медицини професор Василь Павлович Ціпковський. Для студентів він був зразком керівника: вимогливий, доброзичливий, суворий, не терпів брехні.

Тогочасні клінічні лекції мали одну особливість: на них були присутні хворі.

- Нам було дуже до вподоби, що хворого допомагав демонструвати молодий асистент чи молодий доцент. І ми, як губка, всмоктували манеру розмови професора і з цим асистентом, і з хворим. Це була прекрасна школа, - розповідає Леонід Павлович.

Починаючи із першого курсу він був старостою групи.

Залишили по собі яскраві спогади і щорічні поїздки студентів на сільгоспроботи.

Саме там ставало видно, хто є хто. Хлопці там придивлялися до дівчат, а дівчата – до хлопців, - згадує Леонід Павлович.

Інститут він закінчив із червоним дипломом. Каже, випускні іспити для нього особливої складності не представляли.

Запам'ятався іспит із терапії, який я складав професору Шкляру. І він відзначив мій виступ. У мене були питання про захворювання наднирників – і йому дуже сподобалася відповідь, - розповідає Леонід Павлович.

Він хотів бути хірургом, тож при розподілі сказав: куди направите – туди поїду. І направили його, вже одруженого на однокласницю, у Сумську область, у Глинську районну лікарню.

Ця подія як раз припала на роки хрущовської реформи. Коли почали ліквідувати деякі райони, у тому числі - і Глинський. Лікарню не закрили. Але оскільки населений пункт втратив статус райцентру, всі більш-менш кваліфіковані фахівці повийжджали звідти. Так само оголилася і райлікарня.

Хірурги виїхали, і відділення на 40 ліжок залишилося без хірурга.

Хірургом був я, одразу після випуску. Інтернатури тоді не було: закінчив інститут – ідеш працюєш. Операційна на ходу, висококваліфіковані операційні сестри – і зелений, 24-річний, я. Дружина була невропатологом, їй простіше. А як мені працювати? – згадує Леонід Павлович.

У такій ситуації не залишалося нічого іншого, окрім як йти до головного лікаря із проханням влаштувати практику.

І Леоніда Павловича мобілізували по лінії військкомату на підготовку до роменської лікарні до Іоакіміса.

- Поселили у хірургічному відділенні, у старому непрацюючому рентгенкабінеті. Поставили на харчування при лікарняній їдальні. І я був у тій лікарні цілодобово. У Ромнах на той час була непогано розвинена промисловість, на виробництві ставалось багато травм, а ми брали участь у їхньому лікуванні. Це було щось на кшталт інтернатури, - розповідає Леонід Павлович.

«Курс молодого бійця» тривав чотири місяці, після чого у Леоніда Павловича у військовому квитку залишився запис про спеціалізацію: «хірург».

Головний лікап сказав мені: «З тебе буде толк, але

ти поїдеш у свою Вінницю», - згадує Леонід Павлович. Так, власне, пізніше і сталося.

А поки на молодого фахівця чекала перша операція, яку і досі згадує у деталях. Це була операція з приводу позаматкової вагітності.

- Гінеколога у лікарні, куди мене направили, спочатку теж не було. Але поки я проходив курси, вона з'явилась. Це була жінка, яка відсиділа у тюрмі. Вона оперувала дружину якогось районного боса, і та померла. І ось цій лікарці дали 15 років за лікарську помилку. У тюрмі вона працювала акушером-гінекологом. І ось виник такий симбіоз: 24-річний хірург і маститий акушер-гінеколог. Але вона мені сказала: «Я тобі буду допомагати, але оперувати не буду». І ось я прооперував цю позаматкову вагітність у 17-річної дівчини... А потім доводилося оперувати апендицити, грижі, рани...», - згадує Леонід Павлович.

Приблизно через півтора роки він перевівся на Вінниччину, де недовго працював у поліклініці на хімкомбінаті, працював у Старій Синяві зав. медпунктом цукрового заводу.

А потім на кафедру анатомії у Вінницькому медінституті шукали співробітника, і мене взяв до себе професор Володимир Григорович Український. А посприяв цьому доцент, який працював у нас на кафедрі, майбутній ректор, Василь Антонович Корнійчук. Так мене взяли асистентом кафедри - через два роки після закінчення університету, - розповідає Леонід Павлович про своє повернення до Вінниці.

Професор Український займався вивченням порівняльної анатомії. Він і обрав для Леоніда Павловича тему дисертації, яка стосувалась особливостей порівняльно-анатомічної будови м'язів нижньої кінцівки залежно від класів тварин, віку та способу руху. Приблизно у той же час Леоніда Павловича залучили до роботи в інститутському агітпункті, зоною діяльності якого був мікрорайон Слов'янка. Разом із Леонідом Павловичем у цій

самій агітбригаді працювала і Тамара Тимофіївна Постоловська, майбутній декан стоматологічного факультету.

- Тоді дуже доводилося слідкувати за тим, як ти говориш. Бо я був молодим, а на лекції приходили люди різного віку. І я зрозумів, що говорити потрібно аргументовано, щоб був фактаж, який би сприймався людьми, - каже Леонід Павлович.

Ще трохи пізніше він увійшов до складу редколегії «Молодого медика», редактором якої на той час був доцент кафедри нервових хвороб Пішель.

Але головно була викладацька робота.

- Професор Український вимагав чіткості у проведенні занять та гарного унаочнення. З цим проблем не було: трупного матеріалу було достатньо. Студенти вчилися препарувати – і разом із ними препарували викладачі. Мені особливо подобалося готувати корозійні препарати. Ось, наприклад, печінка. У печінці – різні системи судин. У них наливають спеціальну речовину, яка застигає. Потім орган занурюють у кислоту, яка руйнує тканини, і залишається те, що ви наповнили, тобто зліпок цих систем. А якщо ці системи налити різними кольорами – дуже красиво виходить, - розповідає Леонід Павлович.

А ще в ті часи в медінституті була дуже добре розвинена робота з цивільної оборони. Виш мав своє управління цивільної обо-

рони. Передбачалося, що в разі виникнення загрози виш потрібно буде вивести у Калинівку (райцентр у 30 км від Вінниці – ред.).

І ось мені телефонують додому вночі і кажуть: збирайся, поведеш групу студентів, 150 чоловік, по маршруту евакуації. Вручили маршрут і сказали: веди. І ось ідемо ми вночі вздовж правого берега Південного Бугу. Деякі студенти почали на марші бузити. Я зупиняю колону і кажу, що знімаю з маршруту цих людей і що вони поїдуть на підводі, яка за нами їхала. До пункту призначення ми дійшли на півтори години раніше, ніж було заплановано. У Калинівці нас вітав ректор, Василь Данилович Білик, - згадує Леонід Павлович. – Після цього мені запропонували стати заступником декана педіатричного факультету. Я кажу: а чи я впораюся? Мені кажуть: впораєтесь, у вас вже є досвід. А деканом був акушер-гінеколог, Іван Прокопович Гуменюк, дуже добра людина.

У 1961 році, коли у ВНМУ почали підготовку іноземних громадян, було організовано деканат іноземних студентів, який очолював доцент кафедри патанатомії Козлов. Але він підписав контракт і поїхав працювати за кордон. І тоді Василь Данилович Білик викликав мене і сказав: підеш деканом на іноземний факультет.

А потім я поїхав на десять місяців до Москви вивчати французьку мову: передбачалося, що поїду до Алжи-

Легендою університету, душею колективу - так називають колеги та студенти викладача від Бога Леоніда Павловича Смольського, доцента кафедри анатомії людини, заступника декана медичного факультету №1.

На Вінниччині, в усіх областях України, в багатьох країнах ближнього та далекого зарубіжжя працюють тисячі лікарів, які пройшли школи Леоніда Павловича за більш ніж 55 років його роботи у Вінницькому медичному університеті.

Усе трудове життя ювіляра пов'язане із Вінницьким медичним, який він закінчив в 1960 році, де пройшов шлях від асистента до доцента, декана по роботі з іноземними студентами основник факультетів. Останні 25 років працює заступником декана медичного факультету №1, виконує чимало громадських обов'язків: фактично, є помічником, «правою рукою» ректора ВНМУ, академіка НАМН України, професора Василя Максимовича Мороза, виконуючи обов'язки секретаря ради ректорів Вінницького вузівського регіону, опікується газетою «Молодий медик» при останніх п'яти ректорах нашого вузу, відповідає за численні виставки студентських робіт, котрі проходять в університеті.

В 2003 році Леоніду Павловичу Смольському було присвоєно Звання «Заслужений працівник освіти України».

Завжди енергійний, відвертий і щирий, Леонід Павлович достеменно знає все, що діється в університеті, зранку до вечора пропадає на роботі. Тому найвідповідальніші завдання ректор доручає саме Смольському, бо він ніколи не підведе. Студенти та викладачі не просто поважають, а люблять Леоніда Павловича за його скромність, порядність, компетентність, за те, що завжди дасть мудру пораду, ніколи не полишить в біді. На таких, як Леонід Павлович, тримається авторитет університету.

Працюючи на кафедрі анатомії людини ВНМУ ім. М.І. Пирогова, Леонід Павлович освоїв всі методи препарування, виготовлення корозійних препаратів внутрішніх органів. В 2002 році, Смольським у співавторстві з професором Шапаренком, був виданий підручник «Анатомія людини», яким користуються всі студенти-медики України.

Колектив кафедри анатомії людини ВНМУ імені М.І. Пирогова щиро вітає Леоніда Павловича зі славним ювілеєм та бажає йому міцного здоров'я, наснаги та плідної праці ще багато років.

Колектив кафедри анатомії людини

ру замінити наших викладачів, але необхідність у цьому відпала. І приблизно рік у мене була перерва від різних деканатських справ. Після повернення до Москви мене призначили заступником декана медичного факультету №1. Так до цього часу я працюю, - каже Леонід Павлович.

І із вдячністю згадує свою роботу із нині вже покійним деканом факультету Петром Кузьмичем Загнибороною, називаючи його взірцем декана, який усього себе віддавав цій роботі. А ще – заступника декана Юхима Марковича Лучанського, якого називає своїм вчителем:

- З ним ми часто прогулювалися у полі психіатричної лікарні ім. Ющенка, де зараз мікрорайон «Поділля». І ось які він дав мені уроки: «Якщо ти хочеш, щоб люди тебе розуміли і відповідали на твою роботу, на твої питання, треба бути такою людиною, яка може робити добро. Тим більше, що

ти працюєш зі студентами. Вони дуже категоричні у своїх судженнях: у них або поганий, або хороший. Якщо ти хочеш, щоб до тебе люди добре ставилися, ти повинен добре ставитися до них. Ти повинен бути об'єктивним і не повинен відмахуватися, коли до тебе приходять студент зі своїми проблемами. Не перенаправляй його кудись, а зроби для нього те, що ти можеш зробити. Адже, студенти дуже ранимі, особливо, першокурсники».

Цими принципами Леонід Павлович керується і досі. Студенти, колеги та керівництво вишу надзвичайно вдячні Леоніду Павловичу за його доброту, людяність, працелюбність та повагу до оточуючих.

Тож побажаємо шановному Леоніду Павловичу здоров'я, наснаги на довгі-довгі роки та здійснення усіх бажань!

Із ювіляром спілкувалась Катерина Баркалова

Кафедра внутрішньої медицини № 2:

Восени 2016 року медична спільнота святкує 80-річчя однієї з базових клінічних кафедр Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова – кафедри внутрішньої медицини №2. Створенню кафедри, становленню, формуванню та розвитку завдячують її завідувачам, чий здобутки та досягнення творили госпітальну терапевтичну клініку.

Через два роки після заснування Вінницького медичного інституту, коли навчання студентів вимагало кваліфікованої клінічної підготовки, була заснована кафедра госпітальної терапії (30-31 серпня 1936 року). Першим її завідувачем був доктор медичних наук, професор Юхим Якович Фішензон. На той час він поєднував завідування двома кафедрами: факультетської та госпітальної терапії, тому основною клінічною базою була обласна лікарня імені М.І.Пирогова. Професор Ю.Я. Фішензон ще з 20-х рр. ХХ ст. у «Списке врачей...» Вінниці згадувався як знаний спеціаліст із внутрішніх хвороб.

У 1939 р. після смерті проф. Фішензона кафедру очолив доктор мед. наук, професор М.М. Гефт. До Великої Вітчизняної війни колектив кафедри працював над проблемою діагностики та лікування захворювань серцево-судинної системи та шлунково-кишкового тракту.

Після звільнення Вінниччини від фашистських загарбників медичний інститут відновив свою роботу весною 1944 р. Кафедру госпітальної терапії очолив к. мед. н., професор Азельський Володимир Олександрович. А оскільки кваліфікованих медичних кадрів не вистачало, він до 1945 року одночасно керував ще й кафедрою факультетської терапії.

Наукова робота кафедри у той період була присвячена проблемі санаторно-курортного лікування хвороб травного і опорно-рухової систем.

У 1945 р. вийшов наказ №334 Наркому охорони здоров'я УРСР від 05.06.45. про створення клінічного містечка у місті Вінниці. Медичний інститут приступив до його організації у мікрорайоні П'ятничани. Відповідальним за роботу по клініці госпітальної терапії призначається професор Яків Меєрович Бритван, який за сумісництвом очолив кафедру з 21.08.1945 р. Клінічне містечко стає основною базою кафедри

госпітальної терапії.

У цей період наукова тематика кафедри була пов'язана з вивченням патології серцево-судинної системи та захворювань системи крові.

У 1947 році кафедру очолив професор Давидов Абрам Володимирович.

Його наукові інтереси стосувались поєднання діабету і туберкульозу, вагусного серця, питань етіології і патогенезу ураження нирок і печінки при сифілісі, ускладнень лікування сифілісу та інш.

У березні 1950 року вихідний комітет міської ради приймає рішення «Про реорганізацію лікувальної мережі у м. Вінниці», згідно з яким на базі туберкульозного шпиталю для інвалідів Вітчизняної війни створена лікарня №2 на Замості. Вже з 1 липня лікарня розпочала свою роботу як 2-а міська клінічна. На лікувальну базу лікарні з кліністечка переведені клініки медичного інституту: кафедри госпітальної терапії і госпітальної хірургії. Кафедра госпітальної терапії з 1950 року розташувалась в терапевтичному стаціонарі на 50 ліжок по вул. 50-річчя Перемоги.

В 1950 році після звільнення Давидова А.В. за власним бажанням кафедру очолив доцент Лідський Борис Йосипович. Під його керівництвом колектив кафедри працював над проблемою патогенезу і клініки цукрового діабету, патогенетичної терапії внутрішніх хвороб. Поглиблене вивчення ефективності медикаментозної терапії різних захворювань знайшло відображення в монографії доцента Б.І. Лідського «Практическое пособие по лекарственной терапии внутренних болезней», де висвітлені основні аспекти фармакодинаміки різних лікарських препаратів та викладені рекомендації щодо їх використання в практичній медицині.

З 1952 року кафедрою завідує професор Федір Францович Пйайд. А наступного року вводиться 6-річна форма навчання у медичних вишах. У зв'язку зі збільшенням педагогічного навантаження збільшується кількість викладачів на кафедрі. За період завідування проф. Пйайдом Ф.Ф. (1952-1956 р.р.) на кафедрі пріоритетними науковими дослідженнями були питання онкології.

Помер професор Пйайд Федір Францович 19.08.1956 року. Наказом Вінницького ме-

дичного інституту №132 від 01.09.56 р. виконувачем обов'язків завідувача кафедри призначається доцент Канцер Теодор Георгійович. Велику увагу він приділяв експериментальній роботі, а отримані результати впроваджував у клінічну практику.

Із 21.09.56 згідно з клопотанням Вінницького медінституту на посаду завідувача кафедри госпітальної терапії призначено Колотову Наталію Миколаївну в порядку переводу з Київського медичного інституту.

За час завідування кафедрою Колотовою Н.М. (1956-1961 р.р.) наукові інтереси співробітників кафедри були пов'язані з вивченням захворювань системи крові. В результаті наукових пошуків вийшла друком монографія проф. Н.М. Колотової «Полицитемия», захищена кандидатською дисертацією В.М. Войтюк, надруковано 48 наукових статей. Співробітники кафедри вивчають і оволодівають методиками лікування та діагностики з використанням радіоактивних ізотопів.

У цей період на кафедрі як нова навчальна дисципліна вводиться «лікувальна фізкультура», завідувачем цього циклу призначено Богданова Є.О.

У 1961 році Колотова Н.М. звільнена із займаної посади у зв'язку з сімейними обставинами, і виконувачем обов'язків завідувача кафедри призначається доцент Головцев Юрій Миколайович.

Свої обов'язки він поєднує з роботою заступника декана інституту та виконанням докторської дисертації на тему «Матеріали до вивчення функціональних порушень печінки при атеросклерозі і патогенетичне обґрунтування деяких видів його лікування», яку успішно захистив і отримав науковий ступінь в 1971 р. У 1972 році отримує вчене звання професора по кафедрі внутрішніх хвороб.

За час завідування Головцевим Ю.М. (1961–67 рр.) на кафедрі впроваджено нові методи обстеження хворих із захворюваннями серцево-судинної системи: механокардіографія, полікардіографія, оксигемографія, та інші. Наукові інтереси кафедри передусім стосувалися вивчення екстракардіальних форм ревматизму, ревматичного пошкодження магістральних судин кінцівок, функціонального стану серцево-судинної сис-

теми при нейроциркуляторній дистонії, клінічного перебігу та лікування хронічного холециститу, ангіохоліту, хронічного гастриту, виразкової хвороби.

Після введення в експлуатацію нового приміщення міської лікарні №2 по вул. Київській до оновленої лікарні було переведено кафедру госпітальної терапії (червень 1963 р.).

У зв'язку з реорганізацією медичного інституту у 1967 р. завідувачем кафедри госпітальної терапії призначено Кучука Олександра Павловича, а Головцева Ю. М. переведено завідувачем кафедри терапії педіатричного факультету.

Саме на цей відрізок часу припадає велика кількість наукових публікацій (37 на останні 5 років), під керівництвом Кучука О.П. виконано 2 докторських дисертації та 4 кандидатських.

На кафедрі навчалися студенти V та VI курсів лікувального факультету. У цей час до складу кафедри входило декілька доцентських курсів, зокрема, доцентський курс з фтизіатрії, який очолював доц. Б.А. Березовський; доцентський курс з ендокринології на чолі з доцентом Б.О. Зелінським та доцентський курс з лікувальної фізкультури на чолі з доцентом Л.В. Малишевою.

У 1973 році кафедра госпітальної терапії була поділена на дві кафедри – госпітальної терапії №1 (зав. – професор О.П.Кучук) та госпітальної терапії №2 (зав. – професор Б.О. Зелінський), а в 1974 році доцентський курс з фтизіатрії був реорганізований в окрему кафедру (зав. – професор Б.А. Березовський). У 1983 році доцентський курс з лікувальної фізкультури був переведений на кафедру фізкультури.

Відповідно до програми вузу з госпітальної терапії на кафедрі здійснюється поглиблене вивчення захворювань внутрішніх органів, диференційної діагностики хвороб серця, легенів, шлунково-кишкового тракту, нирок, професійної патології, захворювань системи крові, військово-польової терапії. Найбільш досвідчені викладачі (професори, доценти) здійснюють підготовку студентів-субординаторів на VI курсі. Перевага в підготовці субординаторів віддається циклової системі (цикли з кардіології, пульмонології, гастроентерології та ін.). Співробітниками кафедри публікується ряд ме-

Історія та сьогодення

тодичних матеріалів стосовно особливостей вивчення пульмонології, а також з питань вдосконалення навчального процесу. Співробітниками кафедри вивчали проблеми пульмонології, гастроентерології та проф. патології. На основі наукових досліджень було захищено три докторські дисертації.

Виходять з друку методичні рекомендації: „Техніка і методика удосконалення внутрішньополостної рН-метрії верхнього отдела желудочно-кишечного тракта», «Клиническое применение индикатора кислотности желудка» (В.М. Чорнобровий, Н.А. Півторак), «Способы диагностики метаболической функции легких и возможности ее коррекции» (О.О. Яковлева), інформаційні листи за матеріалами досліджень. Удосконалюються техніка та методи внутрішньополостної рН-метрії (В.М. Чорнобровий), на основі яких конструюється бюро медичної електротехніки (м. Кам'янець-Подільський) здійснює серійний випуск індикаторів кислотності шлунка. Отримано 8 авторських свідоцтв на винаходи (автори – проф. В.П. Маленький, В.М. Чорнобровий, доц. Ю.К. Откаленко).

За період завідування кафедрою проф. Кучуком О.П. (1967-1991 рр.) захищено 8 докторських дисертацій та 13 кандидатських.

У 1990-92 роках на кафедрі працювало 4 професори, 3 доценти, 6 асистентів. Враховуючи такий потужний науковий потенціал кафедри, професор Кучук О.П. вийшов до ректорату і Вченої ради із пропозицією створення курсу клінічної фармакології, який з лютого 1992 року очолюла професор Яковлева О. О., почалась дослідження лікарських засобів у клініці для забезпечення їх максимальної ефективності та корекції побічних ефектів. До клінічної бази курсу було додану обласну лікарню ім. М.І.Пірогова.

У 1992 році кафедру очолив професор Маленький Василь Павлович. На цей час клінічною базою кафедри є терапевтичне відділення на 70 ліжок, пульмонологічне відділення на 60 ліжок на базі 2-ої міської клінічної лікарні, гастроентерологічне та терапевтичне відділення відповідно на 40 та 60 ліжок 1-ої міської клінічної лікарні. Крім того, заняття з невідкладної кардіології для

студентів VI курсу проводяться у відділенні гострої коронарної недостатності на 40 ліжок 4-ої міської клінічної лікарні. Курс гематології викладається на базі гематологічного відділення обласної лікарні ім. М.І. Пірогова.

За період роботи завідувачем кафедрою Маленьким В.П. була проведена велика організаційна і методична робота по створенню відповідних умов для виконання наукової роботи і педагогічного процесу, обладнано сучасною технікою комп'ютерний клас, розроблені навчальні та контролюючі програми для студентів.

У 1992-1993 навчальному році на кафедрі було вперше проведено двоступеневий перевідний іспит з терапії з тестуванням на комп'ютері. З урахуванням оснащення кафедри комп'ютерною технікою та досвіду програмного забезпечення навчального процесу в 1993 році на її базі були проведені семінари завідувачів навчальними частинами кафедр клінічного та теоретичного профілів.

У 90-ті роки напрями наукової діяльності співробітників кафедри поповнилися вивченням патології легень, професійних захворювань та гастроентерології. На кафедрі здійснюється клінічна оцінка нової медичної техніки для спелео- та фітотерапії згідно з угодою про наукове співробітництво між інститутом та науково-виробничою фірмою «Медприбор». За результатами наукових досліджень опубліковано 56 праць. Значно поліпшилася діагностична і лікувальна база кафедри. В цей час впроваджено ендоскопічне обстеження хворих за допомогою апаратів фірми «Олімпус», у відділенні пульмонології обладнано кімнату для спелеотерапії, фітобар; у терапевтичному відділенні – кабінет лазеротерапії. Проводяться пошуки за застосування ентеросорбента полісорбу при лікуванні хворих гострими та хронічними запальними процесами бронхо-легеневої системи і органів травлення. За цією тематикою виконуються дві госпдоговірні теми, три кандидатські дисертації.

При активній участі проф. В.М. Чорнобрового проведена І Подільська науково-практична конференція гастроентерологів. Професор В.М. Чорнобровий, згідно рішення вченої Ради університету, з 1994-1995

н.р. створює кафедру під назвою «кафедра поліклінічної терапії».

Співробітниками кафедри виконуються наукові роботи, які привертають увагу міжнародної спільноти. Так Ільюк І.А. отримала бронзовий грант на конференції Європейського респіраторного товариства в Копенгагені (2005 рік), срібний грант на конференції Європейського респіраторного товариства в Мюнхені (2006 рік), а доц. Солейко О.В. – грант Європейського Будинку Серця, 2005 р.

Кафедра госпітальної терапії №1 активно співпрацює з деякими науково-дослідними інститутами АМН України, зокрема з інститутом гематології та трансфузіології, налагоджується також співробітництво з інститутом геронтології АМН України. Як наслідок такої співпраці, видано клінічні лекції з гематології, співавторами яких є співробітники кафедри асистенти Лисенко Д.А., Бондарчук С.В.

У 2008 році кафедру очолив професор Колісник Петро Федорович. Цього ж року кафедра госпітальної терапії №1 була перейменована на кафедру внутрішньої медицини №2 у зв'язку з введенням Болонської програми навчання.

Під керівництвом Колісника П.Ф. була проведена науково-дослідна робота кафедри «Особливості лікувально-реабілітаційних заходів при захворюваннях внутрішніх органів і систем у пацієнтів з супутньою патологією хребта». В рамках цієї роботи було захищено три кандидатські дисертації та створено пристрій для проведення лікувальної гімнастики в тракційно-тренуючому режимі. З 2011 року кафедрою виконується НДР: «Розробка програм багаторівневої медичної реабілітації при захворюваннях внутрішніх органів та систем». Створено пристрій для лікування хворих з вертебральною патологією грудного і поперекового відділу хребта.

У 2013 році з ініціативи ректора ВНМУ академіка НАМН Мороза В.М. та професора Колісника П.Ф. створена кафедра медичної реабілітації та медико-соціальної експертизи, яку з вересня 2013 року очолив проф. Колісник П.Ф.

За період завідування кафедрою Колісником П.Ф. (2008 – 2013 рр.) на кафедрі виконано дві докторські дисертації, надруковано 157 робіт, 2 мето-

дичних рекомендації, 3 підручники, 2 монографії, 17 раціональних пропозицій, отримано 22 патенти.

З вересня 2013 року посаду завідувача кафедри внутрішньої медицини №2 займає професор Шевчук Сергій Вікторович.

Сьогодні провідний напрям наукової діяльності кафедри – дослідження та вирішення проблем сучасної ревматології. Із 2013 р. кафедра є базою Фармакологічного комітету України з випробувань нових лікарських препаратів, бере участь в проведенні міжнародних рандомізованих контрольованих клінічних досліджень, співпрацює з іншими науковими закладами - Інститутом кардіології ім. М.Д. Стражеска, Українським НДІ реабілітації інвалідів та іншими кафедрами університету.

У 2015 р. успішно завершена науково-дослідна робота кафедри «Вивчити закономірностей формування серцево-судинних уражень у хворих на антифосфоліпідний синдром та розробити диференційовані підходи до їх фармакологічної корекції», за результатами якої видано 14 інформаційних листів, отримано 20 патентів на корисну модель.

Із січня 2016 р. під керівництвом проф. Шевчука С.В. виконується фундаментальна НДР «Вивчити роль клінічних, молекулярно-генетичних, метаболических, імунозапальних та гемокоагуляційних чинників у формуванні серцево-судинних уражень при ревматоїдному артриті та розробити рекомендації з їх профілактики та лікування».

Загалом протягом останнього десятиріччя колективом кафедри було надруковано 230 статей у фахових журналах, 217 тез у матеріалах як науково-практичних конференцій, так і конгресів світового рівня, видано 1 підручник, 2 монографії, 5 навчальних посібників, 3 методичних рекомендації (2012-2013 рр.), 19 інформаційних листів, 37 патентів на винаходи та корисні моделі.

Сьогодні на кафедрі працюють 3 доктори наук, 11 кандидатів наук, підготовлено 2 аспіранти, магістр, клінічний ординатор. Також на кафедрі працює студентський науковий гурток з двох дисциплін: «Внутрішня медицина» та «Професійні хвороби».

Доктор медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини №2 ВНМУ
Масік Надія Прокопівна

Пам'яті Миколи Романовича Борейка

Люди, як кораблі... Одні йдуть тихими річками, по боючись потрапити на міліну, інші ловлять попутний вітер і пливають до моря. А є такі, які стають флагманами: вони ведуть за собою великі і маленькі кораблі, торуючи їм шлях, допомагають витримати всі тяготи довгої дороги і при цьому високо тримають штандарт свого призначення.

Такою людиною був Микола Романович Борейко. Він працював доцентом кафедри патологічної анатомії, судової медицини та

права, заступником декана медичного факультету, але насамперед був багатогранною особистістю, прекрасним лектором, висококваліфікованим спеціалістом і надійним товаришем.

Микола Романович народився у грудні, а за паспортом святкував день народження 10 лютого. Про себе він розповідав так:

«Я народився у 1945 році, якраз на Миколая. І проблем з тим, як мене назвати, не було. А записали, - у повсенні роки весь час боялись, що раніше у

школу піде, раніше у армію заберуть, - 10 лютого. Мені батьки прищепили любов до праці. І це у моєму житті найголовніше. Я страшенно не люблю необов'язкових людей. Тих, хто запізнюється, не виконує роботу у поставлений термін. Люблю всяку працю. У тому числі - фізичну.

У науці займався питанням впливу пестицидів та полімерів на організм тварин і екстраполювали ці дані на людину. Проте, найцікавіша моя робота в університетських стінах

була у деканаті. Я пропрацював заступником декана 22 роки. Спілкування зі студентами, іншими людьми. Я намагався ставившись до них із добротою, але посправедливому. Наскільки це у мене виходило, вирішувати не мені...»

Про Миколу Романовича згадують його однокурсники:

Височанська Тетяна Григорівна, однокурсниця, завідувача інсультним відділенням №22 ВОПНЛ ім. акад. О.І. Ющенка:

- Микола Романович здобув вищу медичну освіту у ВНМУ після служби в армії та навчання в медичному училищі. Був старостою потоку, зміг згуртувати біля себе талановитих та кмітливих студентів. Однокурсники запам'ятали його як надійного старшого товариша, доброго порадирика. Навіть їхні діти запам'ятають його як людину, до якої можна було завжди звернутися за надійною підтримкою. Але в той же час він залишався вимогливим до себе, спокійним, врівноваженим, надійним, доброзичливим, простим та щирим в спілкуванні, мав гарне почуття гумору. Давав собі раду, вирішував власні проблеми, не обтяжував інших своїми турботами, був толерантним співбесідником при обговоренні медичних питань.

Михайло Микитович Музика, однокурсник, лікар-патологоанатом:

- Наші з Миколою Романовичем шляхи пересіклися в далекому 1968 р., коли ми розпочали навчання на І курсі лікувального факультету. Такі постаті, як він, викликали у нас, випускників шкіл, які тільки вилетіли з-під батьківського крила, повагу і користувались заслуженим авторитетом. Адже у нього вже був за плечима певний життєвий досвід, своє, далеко уже не «рожеве» бачення стежки в житті та медицини зокрема.

З перших днів студентського життя він поринув у суспільну діяльність. Але це не заважало йому бути на рівних з рядовими студентами, при потребі бути твердо принциповим до винних і готовим стати на захист та надати допомогу тим, хто цього потребував. Вміння допомагати супроводжувало його все життя. Він робив це тихо і спокійно, не афішуючи свої вчинки. Умів радіти за інших і щиро переживав їхні поразки та біди. Навчаючи сотні студентів при зустрічі впізнавав їх, пам'ятаючи не тільки їхні прізвища, але й групи. Завжди розповідав, хто з нащадків однокурсників навчався в виші, щиро радів їхнім успіхам.

На кожну зустріч випускників він приходив зі своїм записником, озвучував якісь смішні випадки з нашого студентського життя.

Нажаль, смерть вирвала його з наших ря-

дів. Але пам'ять про нього житиме в серцях не тільки рідних і близьких, але й однокурсників, студентів, молодих викладачів, які працювали пліч-о-пліч з Миколою Романовичем, яких він навчав «азам» педагогічної майстерності і життєвими цінностями, і для яких він залишився прикладом назавжди».

Про роботу на кафедрі патологічної анатомії, судової медицини та права згадують колеги:

Гаврилюк Алла Олександрівна, завідувач кафедри патологічної анатомії, судової медицини та права, доктор медичних наук, професор:

- Микола Романович був і залишається взірцем для всіх викладачів. Його образ відповідальної, чуйної, доброї, веселої, комунікабельної людини закарбувався в пам'яті назавжди. Його талант володіння словом виявлявся і в дотепних виразах при вітанні колег, і у виступах на кафедральних зборах, де часто зачитував цікаві доречні висловлювання із власної збірки, і насамперед, на лекціях і практичних заняттях. Він володів особливою методикою викладання. Викладачі відвідували його лекції, конспектували, оскільки завжди озвучувався новий, цікавий матеріал, системно, лаконічно, конкретно і доступно для студентів.

Тривалий час Микола Романович очолював навчальну частину кафедри. Він вмів виявити талановиту молодь, готував призерів олімпіад, пишався їхніми здобутками.

Рауцкісне Віра Тихонівна, доцент кафедри патанатомії, судової медицини та права, кандидат медичних наук:

«Становлення Миколи Романовича як професіонала відбувалось на моїй пам'яті. На кафедрі прийшов молодий, гарний хлопець, багатогранний, працюючий і відповідальний. Він багато читав спеціальної та художньої літератури, тонко відчував гумор і сам міг розвеселити будь-якого із викладачів та студентів. Його активності вистачало на організацію та проведення і святкових вечірок колективу кафедри, і студентських диспутів і олімпіад. Микола Романович для мене - це найкращий, найближчий, найщиріший друг, порадирик, який завжди відгукувався на проблему, допомагав молодим аспірантам і пошукувачам виконувати морфологічні розділи дисертації. Щороку керував підготовкою студентських праць для наукових конференцій молодих вчених, мав більше 100 наукових публікацій.

По своїй природі він романтик, любив при-

роду, художні картини, поезію, свою єдину Тетяну Іванівну. Своїми знаннями щиро і з задоволенням ділився з людьми. Втрата такого Друга - це велика втрата чогось цінного і неповторного...

Струц Станіслав, лікар-інтерн, старший лаборант кафедри:

- З Миколою Романовичем я познайомився на третьому курсі, він був моїм викладачем з патоморфології. З першого дня заняття я побачив, яка він мудра, розумна і весела людина. Із таким викладачем було за щастя вчитися!

Згадують студенти групи 9-а, 4 курс медичний факультет Сікур Володимир та Гемега Діана:

- Минулого року Микола Романович викладав у нашій групі курс патологічної анатомії. Найбільше згадуються усні опитування, адже всіх своїх студентів він знав по іменах. У групі панувала вільна атмосфера, ми запитували те, що було незрозуміло, дискутували. І хоча патоморфологія досить складна, ми не відчували проблем. Для нас, завдяки Миколі Романовичу, все було легко і доступно».

Смольський Леонід Павлович, заслужений працівник освіти України, заступник декана медичного факультету, доцент кафедри анатомії:

- Знав Миколу Романовича десятиків років по спільній роботі в деканатах. Як викладач він завжди умів зацікавити студентів оволодінням патологічною анатомією. Цінував студентський гумор, і, будучи вже важко хворим, з гумором сприймав свої болячки.

Завжди дотримувався даного слова. Був високоєрудованою людиною, добре знав літературу, захоплювався історією. Обоюдно свою дружину Тетяну Іванівну.

Студентам за проступки «моралі» не читав. Та після його спокійної, доброзичливої, переконливої та щирої розмови з винуватцем останній надовго запам'ятовував даний йому урок, а надалі згадував проведену розмову з вдячністю.

Боляче було прощатися з Миколою Романовичем під час громадянської панакхиди, здавалось, що з переходом його в інший світ випав цілий період життя кожного з людей, які добре його знали, жили і працювали поруч з ним.

В пам'яті кожного з нас надовго залишиться згадка про нього як одного з тих, хто був одним з фундаторів іміджу нашого університету.